

[Landbrugsministeren.]

sige, vil sætte den sorte Kokarde paa de Udvalg, vi hidtil har haft, og paa de Landbo- og Husmandsforeningsrepræsentanter, som gennem dem har væretaget de Interesser, som man nu mener kan varetages bedre af Kommunalbestyrelserne.

Dernæst indfører man i § 3 i Lighed med, hvad jeg har foreslaaet, at der skaffes Adgang til at optage private Laan til dette Formaal, men jeg kan ikke nogetsteds se — jeg har ganske vist først faaet Betænkningen for et Øjeblik siden, saa jeg tør ikke sige med Sikkerhed, om det staar et eller andet Sted — nogen Bestemmelse om, hvorvidt de, der faar private Laan, ogsaa kan faa Tilskud. I § 3, hvor der gives Adgang til at faa private Laan, er der ikke optaget nogen Bestemmelse herom, og jeg spørger derfor, om der andre Steder findes Bestemmelser, hvorefter der gives Adgang til at faa Tilskud. Hvis der ikke er det, betyder § 3 ingenting, thi som Forholdene ligger, er det givet, at der intet Arbejde bliver af den Slags, hvis der ikke gives Tilskud, og det bliver selvfølgelig ikke bedre, naar man giver Statslaan med Tilskud i nogle Tilfælde, i andre Tilfælde Adgang til private Laan uden Tilskud. Tilskuddet til Statslaanene er endogsaa saa stort som en Fjerdedel af Arbejdslønnen og en Fjerdedel af Rørenes Anskaffelsessum. Hvis man ikke giver den samme Begunstigelse til dem, der faar private Laan, kan man lige saa godt slette § 3, thi saa har den, som sagt, ingen Betydning. Jeg vil altsaa gerne spørge, om jeg har forstaaet Ændringsforslaget rigtigt paa dette Punkt, eller i modsat Fald, hvor der da findes en saadan Bestemmelse.

I § 10 foreslaas det, at Udgifterne til Tilskuddene skal afholdes paa de aarlige Finanslove. Jeg vil gerne spørge, hvor stort man har tænkt sig, at dette Tilskud skulde være, for Finansloven er jo vedtaget. Og det er ikke meget værd, at man i § 1 ind sætter en Bestemmelse, hvorefter der kan gives et betydeligt Tilskud til de enkelte Laan, hvis man ikke samtidig opgiver, hvor stort et Tilskud der kan gives som Helhed, thi i saa Fald bliver det jo heller ikke muligt at give Tilskud til de enkelte Laansøgere. Ogsaa paa det Punkt maa jeg derfor bede om lidt nærmere Forklaring.

Jeg maa derfor sige, at jeg ubetinget maa nægte at tage imod Forslaget, som det her er formet, og meget maa anbefale, at man stemmer for Forslaget, saaledes som det er formet af mig og oversendt fra Folketinget, i hvilken Form det er i Overensstemmelse med den Stilling, som samtlige Partier ogsaa

her i Tinget tidligere har indtaget. Jeg beklager, at man her bibeholder Fordelene for Landmændene, men sletter de Fordele for Arbejderne, som man har haft i denne Lovgivning. Der bliver somme Tider af de to Partier, som tager denne Stilling, talt om Klassepolitik og Klasselovgivning; jeg synes, det er sjældent, man ser en Indstilling fra et Udvalgsflertal, som er mere klassepræget end den, der foreligger her.

Ordføreren (Jens Høyer): Medens den ærede socialdemokratiske Ordfører (Kr. Johansen) mente, at det var en betydelig Nedsækning, der fandt Sted, mener Ministeren jo, at der endnu ydes et betydeligt Tilskud til disse Arbejder. Der er altsaa en lille Uoverensstemmelse imellem dem. Jeg deler Ministerens Syn; jeg mener, at det fremdeles er et stort Tilskud, der gives, og naar vi er gaaet saa vidt, var det i første Omgang for om muligt at vinde Regeringspartiernes Tilslutning, hvilket altsaa desværre ikke lykkedes.

Det er rigtigt, naar Ministeren siger, at Formaalet med denne Lovgivning har været dels at give Landbruget en Haandsrækning til Grundforbedringer, dels at faa Arbejde sat i Gang, saa at de arbejdsløse kunde blive beskæftiget. Men begge disse Formaal kan ogsaa udmærket plejes efter det Forslag, vi har stillet.

Jeg kan ikke tilbageholde en Beklagelse af, at det i Grunden er Ministeren, som har bragt dette Uroelement med Arbejdspriserne ind i Sagen. Det skete som bekendt ved Ministerens Cirkulære om, at de tariffmæssigt lønnede Arbejdere skulde foretrækkes for andre. Det er min Overbevisning, at hvis Ministeren havde forholdt sig passiv og ladet Tingene og Udviklingen passe sig selv, havde der ingen Vanskelighed været. Jeg for mit Vedkommende, og det gælder sikkert begge Partier, ønsker, at disse Arbejder skal betales ordentligt og anstændigt, men vi maa vende os imod, at Ministeren og Regeringen griber aktivt ind her og træffer Bestemmelse om disse Forhold. Den mislykkede Bestemmelse, kan vi godt kalde den, som vi fik ind i Efteraaret, og som tog Sigte paa at tage Brodden af Ministerens Cirkulære, førte jo til, at Dræningsmestrene organiserede sig og sagde: Nu er det os, der er Arbejdsgivere, og nu er det os, der sammen med Arbejderne fastsætter Arbejdspriserne. Om disse Priser er for høje eller for lave, skal jeg ikke udtale mig om, men jeg synes dog, man maa kunne forstaa, at det er Landmændene, som i Virkeligheden lader Arbejdet udføre, det er